

En ovanlig profet och bok

Jonas bok är den enda av profetböckerna i Gamla testamentet som i första hand återger vad som hände profeten i stället för att återge hans uppenbarelser och profetior. Jona levde troligtvis medan Jerobeam II var kung i Israel (omkring 793–753 f Kr). Medan du läser Jonas bok, tänk då på vad den lär dig om Guds kärlek. Lägg också märke till att även om boken är tunn, hänvisade Jesus till två olika delar av den under sin jordiska verksamhet (se Matt 12:39–41; Luk 11:29–32).

Jona 1–2

Kan vi fly från Herren?

Vad skulle du säga eller hur skulle du känna dig om dina ledare utsåg dig att (ensam) berätta om evangeliet för den orättfärdigaste och elakaste av alla personer du känner? Jona 1–2 berättar hur Jona kallades att bege sig till Nineve, Assyriens huvudstad, och förmana assyrierna att omvända sig. Assyrierna var illa kända för sin stora orättfärdighet och grymhet och de hade redan erövat Syrien och hotade att erövra Israel.

Förstå skrifterna

Jona 1

Predika mot den (v 2) – Förmana folket att omvända sig

Jona 2

De som håller sig till fåfängliga avgudar överger den nåd de fått (v 8) – De som förlitar sig på avgudar går miste om Guds hjälp

Jona 1–2:3 – Nineve och Tarsis

Nineve och Tarsis betecknade de två ändarna av Mellanöstern och Medelhavsområdet. När Jona flydde i riktning mot Tarsis försökte han uppenbarligen komma så långt bort från Nineve som möjligt.

Den planerade resan till Tarsis

Studera skrifterna

A Sök efter detaljer

1. Varför väckte sjömännen Jona?
2. Vems förslag var det att man skulle kasta Jona i havet?
3. Vad skickade Herren som skulle sluka Jona?

B Vad tror du?

Skriv och berätta varför någon kan tänkas vilja fly från det Gud vill att han eller hon ska göra eller tacka nej till kallelser i kyrkan. Vad kan vi lära oss av det som hände Jona i Jona 1 om hur det kan gå om vi försöker fly från Herren? (Se Moses 4:12–16.)

C En sinnebild för det som hände Frälsaren

Hur länge var Jona i fiskens buk? Läs också Matteus 12:38–41 och beskriv hur det som hände Jona kan jämföras med det som hände Frälsaren.

Jona 3–4

Jona i Nineve

Nineve, Assyriens huvudstad, var en mycket stor stad. Den var cirka 10 mil i omkrets och hade 120 000 invånare (se Jona 4:11). Nineve var beryktad för sin ogudaktighet. Jona 3–4 skildrar vad folket gjorde när Jona sade åt dem att de skulle förgöras på grund av sin orättfärdighet, och vilken inverkan folkets reaktion hade på Jona. Lägg märke till vad folket gör och vad Jona också lär sig av sin mission.

Förstå skrifterna

Jona 3

Tre dagsresor lång (v 3) – Det tog tre dagar att gå tvärs igenom staden

Säcktyg (v 5, 6, 8) – Grovt plagg som bars för att visa ödmjukhet eller sorg

Satte sig i aska (v 6) – Ett tecken på ödmjukhet eller sorg

Jona 4

Nådig, barmhärtig (v 2) –
Förlåtande, genom försoningskraft

Befria honom från hans missmod (v 6) – Få honom att må bättre

Inte kan skilja mellan höger och vänster (v 11) – Inte kan skilja mellan rätt och fel

Studera skrifterna

A Utfärda en skriftlig kungörelse

En kungörelse till folket i Nineve

Jona 3:5–8 säger att när kungen hörde Jonas budskap utfärdade han en kungörelse till folket. Skriv med utgångspunkt i det du läser i Jona 3 vad du tror kungörelsen innehöll och vad du vet om folket i Nineve.

B Vad tänkte han?

Beskriv hur Jona kan ha upplevt det som Gud gjorde i Jona 3:10 och varför du tror att han kan ha känt det så.

C Vad är budskapet?

Berätta vad du tror budskapet i Jonas bok är (du kan välja mer än ett budskap).

Mikas bok

En messiansk profetia

Namnet *Mika* betyder "som är lik Jehova". Mika kom från en liten stad i södra Juda (se Mika 1:1) och profeterade mellan omkring 740–697 f Kr under judakungarna Jotams, Ahas och Hiskias regeringstid. Mika profeterade ungefär samtidigt som Jesaja. Mikas budskap var till både Israel och Juda och innehåller såväl uttalanden om undergång och straffdomar som ett löfte om ett senare barmhärtigt återuppbyggande av Herrens folk. Mika är mest berömd för sin anmärkningsvärda profetia om Messias födelse (se Mika 5:2).

Mika 1–2

Både Israel och Juda ska falla

Mika 1–2 innehåller Mikas profetior om att Herren skulle hålla dom över både Israel och Juda på grund av deras synder. Han nämnde uttryckligen avogudadyrkans synd och synden att önska sig rikedomar och sedan skaffa sig dessa med våld och oärlighet. Men Mika lämnade inte Israel och Juda helt utan hopp. Han profeterade att efter straffdomarna skulle Israel insamlas igen.

Mika 3

Orättfärdiga ledare blir skarpt tillrättavisade

Vad slags människor väljer Gud till sina tjänare? Mika 3 beskriver vad Mika sade var felet med dem som skulle vara Israels ledare och Guds tjänare. Leta efter vad han sade medan du läser.

Förstå skrifterna

Mika 3

Veta vad som är rätt (v 1) – Kunna döma rättvist

Sliter huden av människor, äter mitt folks kött, flår huden av dem, bryter sönder deras ben, styckar dem (v 2, 3) – Uttryck som används för att beskriva hur grymma

ledarna i Israel och Juda var. Ledarna *åt* i verkligheten inte folket. De använde sin myndighet till att göra sig själva rika genom att ta folkets mat, kläder och egendom.

Den som inte ger dem något i munnen blåser de upp till helig strid (v 5) – Falska profeter kommer att säga "Allt står väl till" till dem som ger dem mat, men kommer att strida mot dem som inte ger dem det.

Solen skall gå ner över profeterna, siarna skall stå med skam spåmännen blygas (v 6–7) – Uttryck som betyder att falska profeter kommer att tystas

Avskyr det som är rätt, och allt som är rakt gör ni krokigt (v 9) – Avskyr rättvisa och förvrider det som är rätt

Med blod, med ondskan (v 10) – Genom mord och synd

Hövdingar (v 11) – Ledare

Bli en stenhop (v 12) – Förvandlas till en stenhög

Studera skrifterna

A Vänd på det

1. Lista vad Mika 3 säger att folkets ledare felade i.
2. Skriv om en ledare i kyrkan som du känner eller om någon förebild i skrifterna och beskriv hans eller hennes förmåga att följa Herren och leda andra.

Mika 4

Herren ska regera i Sion

Enligt mönstret i Mikas profetior följs de "dåliga nyheterna" i Mika 3 av de "goda nyheterna" i Mika 4. De tre första verserna liknar i mycket Jesajas profetia angående Herrens berg högst bland bergen (se Jes 2:1–4). Resten av kapitel 4 handlar i huvudsak om vad Sion kan bli när vi söker Herren och hans Sion.

Mika 5

Messias ankomst

I Mika 5 står att Mika förutsade Frälsarens första ankomst och att Israels barn i de sista dagarna skulle befrias från sina fiender och bli rättfärdiga.

Studera skrifterna

A Hur gick den i uppfyllelse?

Profetian i Mika 5:2 uttalades omkring 700 f Kr. Läs Matteus 2:1–6; Lukas 2:1–7. Vem uppfyllde Mikas profetia? Namnet Efrata i Mika 5:2 lades troligtvis till för att ange att det gällde Betlehem i Judéen och inte Betlehem i Sebulon.

Mika 6–7

Israels synder och Herrens barmhärtighet

Mika 6 säger att Herren fördömde Israel på grund av deras oärlighet och penningbegär, deras våld och deras avgudadyrkan. Mika 7 skildrar Herrens löfte om att i de sista dagarna, när Israel omvänder sig och vänder sig till Herren, ska han förbarma sig över dem.

Studera skrifterna

A Vad krävs?

1. Vad krävs enligt Mika 6:7–8 för att vara god i Herrens ögon?
2. Mika 6:7–8 skrevs till människor som levde för många år sedan. Arbeta om sjunde versen och ge exempel på vad människor i dag kan ge som inte är "gott", om det inte åtföljs av de kristliga egenskaper som nämns i åttonde versen.